

“Groot of klein zijn? Zwak of sterk?”

Fabrice HADJADJ, *Wat heeft een mens eraan de wereld te winnen?*, act V, scène 2

Een nogal frisse ontmoeting tussen twee studenten aan de Sorbonne (Parijs): Ignatius Van Loyola en François-Xavier. Ignatius arriveerde in Parijs om aan de universiteit te studeren. Hij deelt zijn kamer met twee andere studenten: Pierre Favre en François-Xavier.

François-Xavier studeerde om een hoge rang in de kerk te krijgen, een rang die zijn familie waardig is. Hij is ook een geweldige atleet: hij doet aan hoogspringen. Later zou Ignatius van François-Xavier zeggen dat hij het “hardste deed” was dat hij ooit was tegengekomen!

IGNATIUS VAN LOYOLA – Meester François, wat ben ik blij u te zien!

FRANÇOIS-XAVIER – Ik niet. En ik zal niet voor u verbergen dat het me van streek maakt om deze kamer alleen met u te delen.

IGNATIUS VAN LOYOLA – Oh! Ik zal u niet langer lastigvallen. Ik ging net weg. Het is bijna tijd voor de vespers.

FRANÇOIS-XAVIER – Succes! Ga maar bidden voor de redding van mijn ziel.

IGNATIUS VAN LOYOLA – Ik zal het niet vergeten... Trouwens, ik wilde u feliciteren met uw nieuwe prestatie op het vlak van hoogspringen.

FRANÇOIS-XAVIER – Was u op Île Notre-Dame?

IGNATIUS VAN LOYOLA – Tussen het publiek applaudisseerde ik voor u. [...]

[Nadat hij verwondingen had opgelopen bij het beleg van Pamplona, onderging Ignatius een diepgaande innerlijke bekering: hij deed afstand van zijn ridderschap en koos ervoor om “ridder van het Kruis” te zijn.]

IGNATIUS VAN LOYOLA – Meester François, uw onwetende Loyola heeft een vraag over dit onderwerp [...]

IGNATIUS VAN LOYOLA – Onze docenten aan de Sorbonne leren ons dat hoogmoed de ondeugd is die alle andere ondeugden voortbrengt. En onze ergste vijand.

FRANÇOIS-XAVIER – Dat klopt.

IGNATIUS VAN LOYOLA – Zeg me dan: hij die erin slaagt zijn trots te overwinnen, zichzelf te overwinnen om te erkennen dat hij niets is zonder God, is deze zwak of

sterk, groot of klein?

FRANÇOIS-XAVIER – Hij is groot en sterk, want hij heeft de meest geduchte vijand verslagen.

IGNATIUS VAN LOYOLA – Maar om je trots te overwinnen, is dat niet jezelf klein maken?

Wordt het dat niet altijd kleiner, mieziger, een luis,

en klein stukje van de Almachtige worden?

Dus groot zijn is zichzelf klein maken, en vice versa.

Door God overwonnen worden is meer zijn dan een overwinnaar.

Om door de Allerhoogste neergeslagen te worden, is het oneindig veel hoger springen dan met zijn eigen inspanningen alleen.

[...]

IGNATIUS VAN LOYOLA – François...

U kunt heel goed dokter worden en eenvoudig, rijk en arm van hart blijven, bisschop en nederig blijven onder de goud genaaide mantel.

Als u sterk genoeg bent om het hoofd niet te laten omdraaien.

Dit is misschien wel het moeilijkste.

Want voor ons, trots dat we zijn, is de moeilijkste weg niet degene die omhooggaat, maar degene die omlaaggaat.

En we zullen op een dag moeten afdalen, binnenkort, in een gat van losse aarde, dus wat zal er overblijven?

Wat heeft een mens eraan om de wereld te winnen als je je ziel verliest?

FRANÇOIS-XAVIER – Wat heeft het voor zin om de wereld te winnen?

Maar het dient alles!

IGNATIUS VAN LOYOLA – Om alles te verliezen, juist nu.

We blazen ons op als een ballon, hoe groter we zijn hoe leger, hoe volumineuzer des te harder we zullen barsten.

Wij zijn als vee dat wij voederen, dat vetmest en zich in hun reuzel verheugt zonder het te begrijpen. [...]

Zonder te zien dat het voor het slachthuis is. Voor het slachthuis, François, omdat we Degene vergeten zijn die Is en dat Zijn Leven alleen eeuwig is.

[...]

Het moeilijkste pad is het pad dat naar beneden gaat. Afdalen, François, maar goed afdalen!

Misschien is het moeilijkste deel niet bescheiden zijn, maar genoeg ambitie hebben, genoeg ambitie om onze zelfvoldaanheid te breken, genoeg ambitie om niets minder dan alles te vragen.

Maar we zijn kleinzielig, François, we vragen iets en altijd minder dan alles: een brioche voor onze vieruurtje, een kussen voor onze stijve nek ...

We vragen God minder dan Hemzelf, we vragen dat de wond gesloten wordt in plaats van zich uit te strekken naar de dimensies van de wereld. Laat haar haar randen uitspreiden als schreeuwende lippen. Laat deze nare wonden open. Laat het weer

opengaan, zo wijd als een zwarte hemel die scheurt en plotseling het licht doorlaat ...

FRANÇOIS-XAVIER – Afdalen?

Het is waar dat ik bang ben om af te dalen.

Het is waar dat ik bang ben om alles te vragen en het risico te lopen iets te verliezen. Ik ben bang dat mijn benen zullen breken ...

Bang om dood te gaan, ik ...

Bang dat ik mezelf zou verliezen ...

Ik weet niet meer wat ik moet kiezen.

Stijgen? Afdalen, naar beneden gaan?

Springen? Hinken? Afdalen?

Hoe zou ik de kracht hebben om af te dalen?

IGNATIUS VAN LOYOLA – Er is iemand die ons voorging tot op de bodem, François, Iemand die ons voorging in de diepste nood en die op de bodem zijn hemel neergooide, en in de put van onze ellende, Zijn Barmhartigheid.

Met dit Kruis biedt Hij ons alles.

Met dit Kruis dat van alle kanten tot in het uiterste naar ons reikt en dat hemel en aarde en oost en west met elkaar verbindt ...

FRANÇOIS-XAVIER – Ignatius, u geeft me er zin in uw andere been te breken.

IGNATIUS VAN LOYOLA – Het is al laat. Met deze verplichte hinken, ga ik naar de avonddienst.